

DE KUSTBAROMETER

Door "indicatoren" of graadmeters in beeld te brengen, proberen wij te achterhalen of het kustbeleid voldoende aandacht schenkt aan mens, natuur en economische ontwikkeling.

DE VRAAG:

Hoe is het met de kansarmoede aan de kust?

DE INDICATOR:

Kansarmoede aan zee in kaart gebracht

WAT IS HET BELANG VAN DEZE INDICATOR VOOR KUSTBEHEER?

Ook aan de kust borrelen soms signalen van samenlevingsproblemen op, zoals vandalisme, overlast, spanningen bij het samenleven van jongeren en ouderen of werkloosheid. Kansarmoede beperkt zich niet tot geldtekort maar omvat meerdere levensdomeinen. Uit onderzoek blijkt ook dat het moeilijk aan te geven is wat nu oorzaak is en wat gevolg. Is het de gebrekkige gezondheid van een persoon die leidt tot een lager inkomen en zo (geleidelijk aan) tot armoede? Of zijn het de armtierige omstandigheden (slechte huisvesting, ondervoeding, gebrekkige hygiëne, ...) die een slechte gezondheid in de hand werken? Bovendien kan een leven in armoede ook doorgegeven worden aan de volgende generatie(s).

WAT ZEGT DEZE INDICATOR?

In 2010 screende de Provincie West-Vlaanderen 1.274 buurten op kansarmoede. Vier thema's kwamen hierbij aan bod: demografie (bevolkingsstructuur), huisvesting, onderwijs en werkloosheid. Scoort een buurt slecht op minstens 3 van deze thema's dan wordt deze betiteld als 'kansarm'.

Demografie:

- Eenoudergezinnen
- Alleenstaanden
- Gescheiden 60-plussers

Huisvesting:

- Wooninstabiliteit (verhuisbewegingen)
- Huurders 35-59 jaar
- Huurders 60-plus

Onderwijs:

- Leerlingen met schoolse vertraging in het lager onderwijs
- Leerlingen met schoolse vertraging in het secundair onderwijs
- Leerlingen uit het buitengewoon onderwijs

Werkloosheid:

- Laaggeschoolde werkzoekenden

WAT ZIJN DE RESULTATEN? WAAROM DIT RESULTAAT?

Voor gans West-Vlaanderen woont 9% van de bevolking in een kansarme buurt. Uitschieters zijn Blankenberge (41%), Oostende (41%) en De Panne (33%). De resultaten tonen dat aan de kust heel wat kansarme buurten voorkomen. Elke kustgemeente telt minstens één kansarme buurt. Van alle personen die in kansarme buurten wonen, is 1 op 4 (26%) gedomicilieerd in de stedelijke agglomeratie Oostende.

Demografie

Alle kustgemeentes scoren slechter dan gemiddeld voor kwetsbare groepen als eenoudergezinnen, alleenstaanden en gescheiden 60-plussers. De top vijf toont een spreiding over gans de kust: Middelkerke (34%), Oostende (33%), Blankenberge (31%) en De Panne (30%).

Huisvestingssituatie

De kuststrook scoort rood voor de huisvestingssituatie, met typisch heel wat huurders en verhoudingsgewijs veel verhuisbewegingen.

Onderwijs

In West-Vlaanderen woont 14% van de lagere- en middelbare schoolleerlingen in een buurt waar relatief meer leerachterstand optreedt. Gemeenten met een grotere concentratie leerlingen binnen deze buurten zijn: Mesen (76%), De Panne (71%), Oostende (50%), Blankenberge (36%), Nieuwpoort (34%). Ook voor onderwijs springen de kustgemeenten er dus uit, met uitzondering van De Haan. De Panne valt op door de hoge concentratie leerlingen binnen de meest kwetsbare buurten: meer dan 70% van de leerlingen woont er in een buurt die gekenmerkt wordt door een hogere kwetsbaarheid.

Werkloosheid

De kust scoort niet uitzonderlijk op de spreiding van laaggeschoolde werkzoekenden.

Vergelijking over de jaren

In 2010 toonde West-Vlaanderen in absolute aantallen en in vergelijking met 2006, nog evenveel kansarme buurten. De betreffende buurten zijn daarom niet noodzakelijk dezelfde. Ongeveer 1/3 van de kansarme buurten in 2006 zijn in positieve zin geëvolueerd, terwijl

Deze kaart toont welke buurten als kansarm worden bestempeld. Hierbij werd gescoord op demografie, onderwijs, huisvesting en werkloosheid. Buurten die op 3 of 4 van deze dimensies boven de gehanteerde drempelwaarden scoorden, zijn als kansarm benoemd. Het betreft 93 op 1274 gescreende buurten (Kansarmoedeatlas West-Vlaanderen 2011)

evenveel nieuwe buurten zich in 2010 als kansarm hebben aangemeld. Toch kleurt 2010 globaal aan de kust beter dan 2006.

WAAR WILLEN WE NAARTOE?

Kansarmoede gaat zoveel breder dan louter financiële en materiële tekortkomingen. De psychologische en emotionele dimensie zorgt ervoor dat wat voor de ene persoon een kansarmoesituatie is, dit niet noodzakelijk is voor een ander. In ieder geval kan de gepubliceerde kansarmoedeatlas (zie 'Bronnen') lokale overheden helpen een specifiek beleid uit te tekenen op basis van specifieke kenmerken van hun gemeente.

Hannelore Maelfait

Bronnen

- Rammelaere S. et al (2011). De Kansarmoedeatlas West-Vlaanderen. Steunpunt Sociale Planning, Dienst Welzijn, Provincie West-Vlaanderen.
- www.west-vlaanderen.be/socialeplanning